

In gesprek over: een waardige dood

Een waardige dood: zou die bestaan? Wat moet je er bij voorstellen? En wat betekent 'waardig' eigenlijk? Dit nummer van *Open Deur* gaat over een onderwerp dat niet alleen op politiek en maatschappelijk vlak oproept tot bezinning, maar zeker ook op het persoonlijke.

Inleiding

Een nummer van *Open Deur* met als thema 'een waardige dood' is geen licht verteerbaar gespreksonderwerp. Het raakt altijd aan bepaalde hoofdstukken van het eigen levensverhaal. Het is goed hier rekening mee te houden tijdens het gesprek.

- Wat dacht u toen u zag wat het thema van deze maand was?

Esther van der Panne schrijft op pag. 4 over het sterven van twee dierbaren.

- Bent u zelf wel eens bij een sterfbed (van een dierbare) geweest? Wilt u daarover iets delen met de groep?
- Wat herkende u in wat Esther van der Panne schrijft? Wat raakte u?
- Herkent u zich in het verband dat de schrijfster legt met het meemaken van een geboorte?

Waardigheid

Het begrip 'waardig' is nog niet zo eenvoudig te duiden. Met elkaar proberen we te ontdekken welke betekenissen het begrip kan hebben.

- Hoe stelt u zich 'een waardige dood' voor? Bespreek dit met elkaar.
- Hoe interpreteert Esther van der Panne (pag. 4) 'waardigheid'?
- Wat betekent 'waardigheid' voor Wim Jansen? (pag. 5)
- Lees met elkaar 'psalm 71' van Anne-Marieke Koot (pag. 7) – Hoe interpreteert u het gebed '*laat mij mijn waardigheid behouden*'?

Een zelfgekozen levenseinde

Lees met elkaar de tekst van Christa Anbeek op pag. 7. De schrijfster noemt de beweging 'Uit Vrije Wil'. Dit burgerinitiatief heeft als doelstelling: *Legalisatie van stervenshulp aan ouderen die hun leven voltooid achten. Dit op hun uitdrukkelijk verzoek en onder voorwaarden van zorgvuldigheid en toetsbaarheid. Hierbij staat zelfbeschikking centraal.* Een 'voltooid leven' hangt samen met de ervaren kwaliteit van leven. Deze vorm van stervenshulp is momenteel strafbaar. De euthanasiewet eist namelijk dat er sprake moet zijn van ondraaglijk en uitzichtloos lijden op grond van een ziekte of aandoening (zie voor meer informatie de website www.uitvrijewil.nu).

- Hoe kijkt u zelf aan tegen een initiatief zoals dat van 'Uit Vrije Wil'?

Anbeek merkt op dat de waarden 'vrijheid, zelfbeschikking en zelfontplooiing' bij de beweging Uit Vrije Wil centraal staan, maar dat menselijke waardigheid uit nog meer elementen bestaat.

- Maak met elkaar eens twee groepen: de ene groep verdedigt het standpunt van 'Uit Vrije Wil' en de andere groep is van mening dat deze beweging geen goed initiatief is (dit hoeft uiteraard niet werkelijk uw mening te zijn, het gaat erom eens in deze rol te kruipen).

Discussieer met elkaar over de volgende stellingen:

- o Vrijheid, en dus ook de vrijheid om te kiezen voor het levenseinde, is het belangrijkste element van de menselijke waardigheid.
- o Een waardige dood bestaat niet.

Gebruik bij uw argumentatie eventueel de tekst van Christa Anbeek.

Nadenken over het einde

Het stukje 'midden in het leven' op pag. 5. vertelt hoe militairen die op missie gaan moeten nadenken over hun eigen wensen rondom de uitvaart.

- Hebt u zelf ook wel eens nagedacht over uw uitvaart? Was dat naar aanleiding van een specifieke gebeurtenis?
- Wat waren de moeilijke kanten? Wat de mooie?
- Welke tekst zou u op uw eigen rouwkaart willen zetten? Waarom?
- Is er een beeld of tekst in dit nummer van *Open Deur* dat u zou willen gebruiken bij uw uitvaart?

De Schrift

In Psalm 103: 13-17a (NBV) lezen we:

13 Zo liefdevol als een vader is voor zijn kinderen,

zo liefdevol is de HEER voor wie hem vrezen.

14 Want hij weet waarvan wij gemaakt zijn,
hij vergeet niet dat wij uit stof zijn gevormd.

15 De mens – zijn dagen zijn als het gras,
hij is als een bloem die bloeit op het veld

16 en verdwijnt zodra de wind hem verzengt;
de plek waar hij stond, kent hem niet meer.

17 Maar de HEER is trouw aan wie hem vrezen,
van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Bespreek met elkaar:

- Wat zegt deze psalm over 'de toestand' van de mens?
- Wat zegt deze psalm over God?
- Hoe zou u 'een waardige dood' met de woorden van psalm 103 omschrijven?

Tot slot

We nemen afscheid van elkaar als gespreksgroep –alhoewel 'afscheid' na dit gespreksmoment een wat dubbele betekenis heeft gekregen... Bedenk elk voor uzelf drie woorden die iets weergeven van wie u bent, of wat belangrijk voor u is, en waarmee u zou willen worden herinnerd. Noem elkaar deze drie woorden, en sluit hiermee het gespreksmoment af.

Annemarie Roding, theoloog binnen de Protestantse Kerk in Nederland en geestelijk verzorger bij Careyn

Pag. 4

Voor een gratis abonnement op deze gespreksleidraad kunt u een mailtje sturen naar: kio@pkn.nl

Voor een abonnement op *Open Deur*, oecumenisch maandblad over vragen van geloven en leven, voor mensen binnen en buiten de kerken kunt u contact opnemen met Boekencentrum uitgevers, tel. (079) 362 86 28, www.open-deur.nl

